Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

21.1.2019

102/01.06.02/2019

Maa-ja metsätalousministeriö
Lainsäädäntöneuvos Johanna Wallius
Neuvotteleva virkamies Kajsa Hakulin
Hallitussihteeri Sara Vänttinen

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE ELÄINTAUTILAIN MUUTTAMISESTA (HE 288/2018 vp)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläintautilakia (441/2013) lisäämällä siihen säännökset, joiden mukaan matkustajaliikenteen harjoittajien, matkustajasataman- ja lentoasemanpitäjien, matkanjärjestäjien ja postitoiminnan harjoittajien tulisi tiedottaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisessä liikenteessä eläinten sekä niistä saatujen tuotteiden kielloista ja muista suojatoimenpiteistä, jotka johtuvat jossakin jäsenvaltiossa sattuneesta vakavan eläintaudin taudinpurkauksesta. Kyse olisi valtuussäännöksestä. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin eläintautitilanteen vaatimalla tavalla siitä, mitä taudinpurkauksia ja toimijoita tiedonjakovelvollisuus koskisi. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tiedonjakamistapaa koskevista vähimmäisvaatimuksista.

Ehdotettujen muutosten tavoitteena on tehostaa vakavien eläintautien kuten afrikkalaisen sikaruton ennaltaehkäisyä. Tavoitteena on lisäksi ennakoida ja turvata lainsäädännöllisesti komission täytäntöönpanopäätöksen 2014/709/EU täytäntöönpano tilanteessa, jossa afrikkalaista sikaruttoa tai muuta vakavaa eläintautia todettaisiin Suomessa.

Eläintautilakiin esitetyssä uudessa 59 a §:ssä on kyse tiedonjakovelvoitteen asettamisesta sellaiselle toimijajoukolle, jonka toiminnan luonteella voidaan arvioida olevan merkittävä rooli vakavan eläintaudin leviämisen kannalta. Esimerkiksi Euroopassa parhaillaan leviävä afrikkalainen sikarutto leviää matkustajien mukanaan tuomien elintarvikkeiden välityksellä sekä esimerkiksi metsästysmatkalle osallistuneen matkustajan varusteiden tai jalkineiden kautta. Samaa toimijoiden joukkoa koskee jo komission asetuksen (EY) N:o 206/2009 nojalla vastaavan sisältöinen tiedottamisvelvollisuus suhteessa kolmansista maista, kuten Venäjältä, tuleviin matkustajiin. Ehdotuksen mukaan Ruokavirasto vastaisi jaettavan tiedon sisällön tuottamisesta, mikä tekisi tiedon jakamisen toimijoille helpommaksi.

Siirtokieltojen ja muiden suojatoimenpiteiden noudattamisen valvonnan tehostamiseksi Tullin mahdollisuutta entistä joustavammin antaa virka-apua Ruokavirastolle laajennettaisiin. Eläintautilain 94 §:ää muutettaisiin siten, että Tulli voisi tarvittaessa ja oman harkintansa ja resurssiensa puitteissa antaa Ruokavirastolle toimialaansa kuuluvaa virka-apua suorittamalla itsenäisesti eläintautilaissa tarkoitetun tarkastuksen. Tällä hetkellä Tulli voi vain avustaa eläintautilain mukaista valvontaviranomaista tarkastuksen suorittamisessa esimerkiksi pysäyttämällä kuljetuksen.